

Kártyacsata a Dreihauerben

Korán besötétedett. Az Országúton már pislákolnak a lámpák, de Ganz Ábrahám kohóinak lángja erősebben megvilágította a lovas kocsi által felvert port, mint a gázlámpák gyér fénye. A kocsmá előtt a kocsi megrántotta a gyeplőt.

– Hőő, Bimbó! Hőő, Petrezselyem! Itt most megállunk.

Kis Rókus – így hívták a kocsist – lekászálódott a bakról, és benyitott a kocsmába. Sűrű szivarfüst és egy foghegyről odavetett "stét" fogadta. A pulthoz támaszkodva két katona állt. A füstölgés a túlsó sarokban elhelyezett kártyaasztal felől jött, ahol négy jól öltözött úr verte a blattot.

A kocsi két deci fehéret rendelt tisztán, és mielőtt belekóstolt, megemelte poharát a katonák felé, akik viszonzották. Már is egy kompánia lettek.

A Három Kapáshoz címzett kocsmát a környékbeliek csak Dreihauernek nevezték. Nem is voltak benne biztosak, hogy valójában három szőlősdombi napszámosról kapta-e a nevét, vagy az egykori tulajdonost hívták Dreihauernek. Mert, hogy például a közelben egy hentesmestert Dreischwanznak hívták a környékbeli menyecskék nagy mulatságára. A kocsmá közönsége általában elég vegyes volt. A kapások, akik betértek ide hazafelé a budai szőlősdombokból, a szőlővész megjelenése óta egyre fogyatkoztak. A későbbi Radetzky laktanya helyén álló helyőrség katonái mellett Ganz kohójának munkásai csillapították itt szomjukat. Persze nem munkaidőben, mert jól tudták, hogy főnökük, a nagy tudású és nagy hatalmú Mérnök Úr, Mechwart András könnyen észreveheti őket a kártyaasztal mellől.

Vérre menő tarokk partik folytak itt. A Mérnök Úr volt a legfiatalabb. Partnerei nem kevésbé voltak nagy tudásúak, bár hatalmuk korántsem volt akkora. A legidősebb, akit a többiek csak Lexi bátyámnak szólítottak, fújta a legvastagabb füstöt. Szegletes kobakja, ősz pakompartja és konyha bajusza egy szivarozó harcsához tették hasonlatossá. Fényes Eleknek hívták. Azt beszélték róla, hogy Petőfinek atyai barátja volt, és alig kerülte el a halálos ítéletet a forradalom után. Habár elméleti munkái az ország mindegyik vezetésének nagy szolgálatot tettek (a forradalom alatt Kossuthék a kedvéért hozták létre a Statisztikai Hivatalt), a gyakorlati politizálásban katasztrofálisan ügyetlen volt. Hivatalát, akadémiai tagságát, minden titulust sikeresen elveszteni. Ahol nem tudott veszteni, vagy legalábbis csak ritkán, az a tarokk volt. Partnerei azzal vigasztalódtak, hogy ugratták keményen, amikor csak tudták.

– Ilyen lapokkal, Lexi bátyám, – méltatlankodott kackiás bajszú, hullámos hajú, feltűnően választékos öltözetű asztalszomszédja – mi az egész orosz sereget legyőztük volna Paszkeviccsel együtt. Persze akkor ki tudja, hogy most mit játszanánk?

– Ferblit, Karcsikám, mint annak idején, a kiképzésen.

Karcsi, becsületes nevén Keleti Károly és barátja, Ribáry Ferenc, kamaszként együtt vettek részt a honvéd alapkiképzésen, miután beálltak Kossuth katonái közé. Ez egy életre szóló kötelék maradt, még akkor is, ha Ribáry hamar fogságba esett, és utána évekig az osztrák seregben kellett szolgálnia. Erről nem szívesen beszélt. A honvéd kiképzés néhány hetéről annál szívesebben. Kiképző tisztjük nem csak a katonai ismeretekbe avatta be őket, hanem bizony a pesti bordélyházak titkaiba is. Ha ezek a történetek előkerültek, hamar nagy

hallgatóság vette körül a kártyaasztalt. A sokkal prűdebb Fényes és Mechwart ilyenkor csak pironkodott, és igyekeztek másfelé terelni a társalgást.

– Aztán, Karcsikám, még mindig a lakásodban működik a hivatal? Mit szól hozzá az asszony?

– Ugyan már, Lexi bátyám, hiszen tudod, hogy az csak egy szükségállapot volt. Nem hagyhattam, hogy hónapokig késlekedjék a hivatali működés a bürokraták packázásai miatt.

– Lilla meg boldog volt, hogy néha otthon is lát – kedélyeskedett Ribáry. – Nappal a munka, este a kártya, nem lehet Lillának könnyű az élete.

– Te csak ne aggódj Lilla miatt! – nézett szúrósan Karcsi a barátjára. – A hétvége a családé. Ebben nem ismerek irgalmat.

– Ettől tartottam én is – mormogta Ribáry. Mechwarthoz fordult. – Látod, András, neked nem jutna eszedbe hazavinni a munkahelyedet.

– Na, azt azért nem – mosolygott Mechwart. – Pedig Lujzi biztosan remek lángost tudna sütni a kohó lángjánál.

A nagy diskurálás alatt azért a kártya is forgott rendesen, és ahogy lenni szokott, a krajcárok forintokká oszloposodtak Fényes Elek pohara mellett. Alig vették észre, hogy a kis kompánia a söntéspulttól odaállt az asztaluk mellé, és várták, hogy valamelyik kártyás rájuk vesse a tekintetét. Ribárynak tűnt fel először a két katonaruhás, ahogy a szeme sarkából felnézett.

– Adj' Isten, vitéz urak! Be akarnak szállni? Sok pénz kell ám ahhoz, mert a professzor úr – bökött a szivarjával Fényes felé – ördögös játékos.

– Jaj, dehogyis, méltóságos urak! – szabadkozott a "szóvivő", Kis Rókus. – Egy fogadást kellene eldönteni, ha nem veszik tolakodásnak.

– Nocsak! – kapta fel a fejét Karcsi. – Még azt hiszem, hogy egy angol klubban vagyok és nem egy budai kocsmában! Miről lenne szó?

– Éppen a méltóságos úrral kapcsolatos.

– Velem? – döbrent meg Karcsi. – Hát akkor halljam!

– Ez a baka azt állítja, hogy ő egy Kerepesi úti vívóteremben segédkezett, amikor a méltóságos úr párbajozott egy illetővel, és valósággal összekaszabolta. A káplár úr szerint a baka egy Hány János. A csapos pedig azt mondja, hogy maguk mind olyan finom úriemberek, hogy nem tudja elképzelni, hogy a baka igazat mond. Kinek van igaza.

– És ha azt mondom, hogy mind a hármuknak? – mosolygott kajánul Karcsi.

– Hát ez meg hogy lehetne? – értetlenkedtek mind a négyen, mert most már a csapos is odajött az asztalhoz.

– A bakának igaza van, mert valóban párbajoztam a Kerepesi úton, bár a kaszabolást tagadom. A káplár úrnak igaza van, mert ez a baka biztosan egy Hány János, az arcára van írva. A csaposnak is igaza van, mert mi tényleg finom úriemberek vagyunk.

Hangos hahotázásba tört ki az egész társaság, és végül a kártyások meg sem tudták, hogyan rendezték a fogadást a "vitéz urak". Mechwart olyan jól szórakozott a kis közjátékon, hogy mindenkinek fizetett egy pohár bort. Ő volt az egyetlen, aki nem is ismerte Karcsi párbajkalandját.

– Na, most akkor volt kaszabolás vagy nem volt? És mi volt ez, valami nőügy?

Ahogy megkérdezte, már meg is bánta, mert rájött, hogy most lehet, hogy olyan részleteket is meg kell tudnia, amire ő nem is lenne olyan nagyon kíváncsi. Ebben azonban most szerencséje volt.

– Dehogyan nőügy! Egy idióta firkász krakélerkedett velem, és egy kicsit megleckéztettem. A lapok persze felfűjták. "Kaszabolás!" Egy vicc. Ilyen sérülésekkel mi még a felcserhez sem mentünk el, igaz, Feri?

Ribáry buzgón bólogatott.

– Egy kis gyolcsot tekertünk rá, aztán pár nap alatt begyógyult.

– Anyám asszony katonái ezek. Csak a szájuk nagy, de az nagyon.

– Nem tanultak fegyverforgatást – vélte Mechwart. – A pennájukat tudják csak forgatni.

– Az anyjuk pennáját, azt forgassák! – dörmögte váratlanul Fényes, Mechwart nagy megrökönyödésére.

Úgy látszik, a firkászok még őt is ki tudták hozni a béketűréséből.

A kocsis már korábban elment, Bimbó és Petrezselyem türelme is véges. A katonák is szedelőzködtek, hogy takarodó előtt visszaérjenek a laktanyába. Fényes Elek még búcsúzóul megcsinált egy pagát ultimót rekontrával. Véget ért a nap.

Keleti Károly, mint mindig, elkísérte Fényes Eleket az újpesti lóvasútig, onnan sétált haza az Aldunasorra. Nagyon tisztelte és kedvelte is mesterét, már amennyire a mogorva öregember hagyta magát. Remélte, hogy Fényes nem a trónbitorlót látja benne, hanem azt, aki több szerencsével és ügyességgel meg tudja valósítani mindazt, amit ő megálmodott. Neki is voltak álmái. A Nemzeti Kaszinó. Ami az ő elképzelése szerint olyan lenne, mint a Tudományos Akadémia és a Dreihauer ötvözete. Egy valódi székház a Statisztikai Hivatalnak. Hol is? Mondjuk a Dreihauer fölött a szőlősdomb tetején. Már a Dunaparton állt, és a folyón átnézve már szinte látta is. Fogja-e még ő látni álmái megvalósulását, vagy majd csak egy szerencsésebb és ügyesebb utódja?

Hazaért, csendben lefeküdt Lilla mellé. Álmában az új hivatali épületet járta körül külföldi vendégekkel. A vendégek a környező utcák nevei felől érdeklődtek. Nézegették az utcatáblákat. Mind a tegnapi kocsmái este szereplői nevét viselték.

– Micsoda bizarr álmom volt – mesélte reggel Lillának.

– Mindig a legbizarrabb álmok valósulnak meg – jelentette ki Lilla.

De hihetünk-e a nőknek?